

Posudek oponenta disertační práce *Mgr. Ondřeje Šmigola*
“Politika vlád Margaret Thatcherové vůči střední Evropě”
předkládané v roce 2022 na Ústavu světových dějin

I. Stručná charakteristika práce

Předložená disertační práce se zabývá osobností britské premiérky Margaret Thatcherové, resp. jejím vztahem ke střední Evropě. První dvě kapitoly mají představovat analýzu přístupu Velké Británie k Polsku, kdy se hybatelem jeho dějin stalo odborové hnutí Solidarita, a poté k problému znovusjednocení Německa po skončení studené války. Třetí kapitolu považuji za trochu neorganickou součást zvolené koncepce, její některé pasáže mi připomínají spíše obor politologie než světové dějiny.

II. Stručné celkové zhodnocení práce

Předložená disertační práce představuje poměrně zdařilý pokus o analýzu přístupu vlád britské premiérky M. Thatcherové k regionu střední Evropy. První dvě kapitoly se dle mého názoru jeví jako opravdové pilíře zvolené koncepce, třetí mi do ní příliš nezapadá. Autor vystavěl svou práci na studiu nevydaných a vydaných pramenů, resp. odborné literatury, zde mu nelze nic zásadního vytknout. Zvolenou strukturu (s vědomím kapitoly o české ekonomické transformaci), použité metody i závěry, k nimž autor dospěl, považuji za adekvátní a nemám proti nim připomínky.

III. Podrobné zhodnocení práce a jejích jednotlivých aspektů

1. Struktura argumentace.

Zvolená struktura disertační práce obsahuje podle mého názoru jednu slabší část, a tou je kapitola o české ekonomické transformaci a o její inspiraci v thatcherismu. Jinak se autorovi podařilo analyzovat vybrané problémy, týkající se jak polských, tak německých dějin 80. a 90. let 20. století. K textu a k autorově argumentaci nemám zásadní připomínky.

2. Formální úroveň práce

Pokud jde o formální stránku, musím přiznat, že ačkoli neznám normu, resp. úzus na ÚSD FF UK, nepovažuji formální stránku práce za dokonalou. Bibliografické odkazy např. londýnského The National Archives nejsou zkráceny, autor stále opakuje označení The National Archives, místo aby použil poměrně vžitou zkratku TNA (např. poznámky na s. 21); na s. 26 autor píše o archivu v pražské kanceláři prezidenta – přesněji Archiv Kanceláře prezidenta republiky. Za ideální nepovažuji ani odkazy na Hansard (např. poznámka č. 62), zde by bylo dobré, aby autor komisi vysvětlil, jak přesně s tímto zdrojem pracoval. Občas jsem objevil i hrubé chyby – např. na poslední stránce 250 (existovali dvě Thatcherové), nebo nepřesné formulace – např. na s. 27 povýšit na lorda, což je nesmysl. Povýšit lze do šlechtického stavu.

Zmínit musím i faktografické nepřesnosti, jichž se autor dopustil – na s. 21 píše o dohodě v Rapallu, kterou měly uzavřít Německo a SSSR. Přesněji se jednalo o Sovětské Rusko, SSSR ještě neexistoval. Na s. 34 se píše o krakovském biskupovi (správně arcibiskupovi), na s. 118 zmiňuje autor poradce M. Gorbačova Anatolije Čerňajeva, ale ponechává chybný přepis Anatoly Černiajev, na s. 164 se pak dokonce objevuje jméno Anatol (!).

Jako perličku na závěr této části posudku jsem si ponechal český překlad zkratky Her Majesty's Treasury jako Pokladnice jejího veličenstva (správně by mělo být Jejího Veličenstva). Takto nelze tento úřad přeložit, anglické (britské) úřady mají své specifické dějiny a jejich dnešní agenda prošla svým vývojem.

3. *Práce s prameny či s materiálem*

Jak jsem již konstatoval, zvolené téma disertační práce předpokládá studium nevydaných pramenů uložených v TNA v Londýně, resp. šířeji na Britských ostrovech a v tomto smyslu nelze autorovi nic zásadního vytknout. Autor rovněž využil pestrou paletu odborných publikací, zabývajících se britskými dějinami na konci 20. století.

4. *Vlastní přínos*

Předložená disertační práce není pouhým kompilátem, a minimálně její kapitoly týkající se Polska a Německa přinášejí i nové pohledy na britské vnímání jak jednoho státu sovětského bloku, tak fenoménu znovusjednocení Německa, za což autor vděčí právě svému výzkumu v archivech a studiu nevydaných pramenů.

IV. Dotazy k obhajobě

Proč autor zakomponoval do své práce třetí kapitolu o české ekonomické transformaci?

Na s. 113–114 autor uvádí názor M. Thatcherové, že Německo dvakrát rozpoutalo světovou válku. V případě té druhé to je bez debaty, v případě té první bych očekával, že autor uvede, že se jednalo o pomýlený názor. Zahájení světového konfliktu v roce 1914 nelze připsat císařskému Německu, jednalo se o složitý komplex větších a menších problémů, které se spojily do sebe.

V. Závěr

Předložená disertační práce odpovídá dle mého názoru standardům kladeným na podobný typ práce, a ačkoli obsahuje určité formální a faktografické nepřesnosti a omyly, domnívám se, že je možné ji doporučit k obhajobě.

Předběžně klasifikuji předloženou disertační práci jako *prospěl*.

19. dubna 2022

doc. PhDr. Lukáš Novotný, Ph.D.

Katedra historických věd, FF ZČU